

VELENÍ VOJSKU PVOS PŘI VEDENÍ PROTIVZDUŠNÉ OPERACE

Jedním z hlavních úkolů při odražení nenadálého napadení nepřítele je odražení vzdušného nepřítele. Útočná vzdušná operace nepřítele se bude vyznačovat velkým rozmachem, hromadným použitím všech prostředků vzdušného napadení a prostředků REB.

Činnost vojska PVOS při odražení útočné vzdušné operace nepřítele bude mít formu protivzdušné operace s cílem zničit rozličné druhy letounů, vrtulníků, křídlatých raket jak ve vzduchu, tak i na zemi. Protivzdušná operace bude vedena společným úsilím různých druhů vojsk v rámci strategické operace na válčišti. Kromě sil a prostředků vojska PVOS a PVO stíhacího letectva budou působit také speciální vyčleněné prostředky raketového vojska a dělostřelectva frontu, frontového letectva, průzkumné jednotky a prostředky REB. Protivzdušnou operaci řídí hlavní velitel Spojených ozbrojených sil na válčišti, přímé řízení uskutečňují velitelé a štáby vojska PVOS a frontu.

Plán protivzdušné operace je rozpracován již v míru při plánování první strategické operace na válčišti, a to podle nejpravděpodobnějších variant působení vzdušného nepřítele. Tento plán je nutné sladit s plánem použití sil a prostředků jednotného systému PVO států Varšavské smlouvy.

Na začátku protivzdušné operace zahajují první boj síly a prostředky vyčleněné do hotovostního systému. Velení těmto silám a prostředkům se uskutečňuje z SVS PVO a letectva na válčišti cestou ÚVS PVOS

za předpokladu, že nejsou rozvinuta společná místa velení frontu a armád. Dalšími prvky systému centralizovaného velení jsou zodolněná místa velení vojska PVOS a velitelská stanoviště vojska PVO frontu a armád. Tato zodolněná velitelská stanoviště jsou plně rozvinuta, materiálně a technicky vybavena a obsazena již v míru hotovostními směnami, které mají potřebný přehled o vzdušné situaci nejen nad vlastním územím, ale i nad územím členských států Varšavské smlouvy. Kromě toho většina těchto velitelských stanovišť je vybavena automatizovanými systémy velení. Tyto systémy jsou v podstatě každodenně ověřovány v rámci pohotovostního systému vojska PVOS, který je součástí jednotného systému PVO členských států Varšavské smlouvy. Opodstatněnost tohoto systému byla několikrát potvrzena při společných spojeneckých cvičeních vojsk PVO Granit.

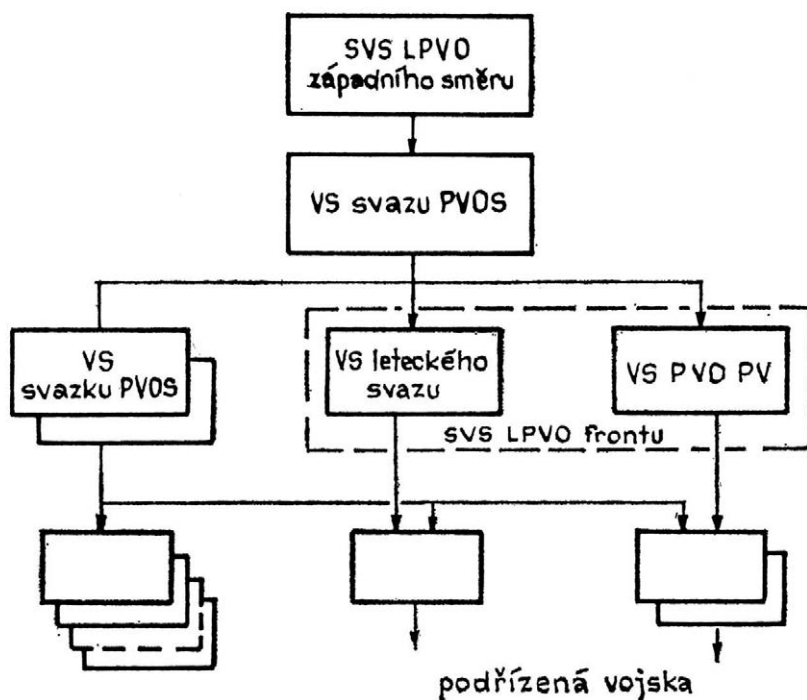
Zvýšení efektivity PVO na počátku vedení protivzdušné operace by bylo možné dosáhnout dalším zaváděním automatizovaných systémů velení, zejména na SVS PVO a letectva frontu a armád. Ruční způsob velení prodlužuje celkovou dobu průniku informací o vzdušné situaci, opožděje včasné přijetí rozhodnutí k zasazení stíhacího letectva na nebezpečných směrech a sťažuje provádění součinnosti mezi jednotlivými druhy vojsk. Přejedem je nutný zejména při působení proti nízké letící cíli a proti řízeným střelám s plochou dráhou letu.

Vysoká dynamičnost vedení bojové činnosti, stále se měnící situace a velký po-

čet prostředků vzdušného napadení nepřítel vyžadují přesnou organizaci součinnosti mezi všemi druhy vojsk, která se zúčastňují protivzdušné operace. Bez těsné součinnosti nelze v protivzdušné operaci dosáhnout stanovených cílů. Výsledky uskutečněných cvičení potvrzují, že tento článek je v současné době nejslabší, zejména při uskutečňování součinnosti mezi vojskem PVOS, PVO a letectva frontu.

Přijetí rozhodnutí hlavního velitele Spojených ozbrojených sil na válčišti o zřízení stálého velitelského stanoviště PVO a letectva na válčišti, jeho zasazení do pohotovostního systému a vybavení automatizovaným systémem velení pomůže řešit tento problém. **Struktura velení je znázorněna na obr.** Tento systém velení zabezpečí centralizaci v počátečním období války

při odražení nenadálého napadení vzdušného nepřítel. Je však nutné dorešit otázky velení po rozvinutí společných velitelských stanovišť PVO a letectva frontu a armád. V protivzdušné operaci je nutné zachovat nadále přísnou centralizaci na operační úrovni. **Otázky součinnosti musí být propracovány do nejmenších podrobností a variantním způsobem.** Na operačním stupni půjde především o správné rozdělení úsilí PLRV a SL po směrech, čarách a výškách. Na taktickém stupni pak o efektivní využití sil a prostředků RTV při zjišťování vzdušného nepřítel, využití manévrových možností SL při působení na zvlášť nebezpečné cíle. Nelze však zapomenout ani na zvyšující se důležitost prostředků REB. Nedílnou součástí organizace součinnosti v průběhu protivzdušné operace je plynulá obnova narušeného systému PVO. S ohle-

Obr.

dem na předpokládané ztráty je nezbytné při organizaci součinnosti zplánovat i různé způsoby přeskupování a změn v podřízenosti jednotek PVO s cílem udržet a obnovit celkový systém PVO, nedopustit narušení centralizovaného velení. Důležitou součástí je organizace součinnosti na styku mezi sousedními fronty a mezi PVOS sousedních členských států Varšavské smlouvy.

Doposud celá struktura velení vojsku PVOS a PVO byla založena na tom, že vojska frontu po rozvinutí přecházela do útoku a tak se vlastně po počátečním období války, kdy vyčleněné hotovostní síly působily v pohotovostním systému PVOS, oddělilo PVO frontu od vojska PVOS. Velení bude uskutečněno v počátečním období z ÚVS PVOS a po přechodu do útoku by se silám a prostředkům vojska PVOS velelo z ÚVS PVOS a silám a prostředkům PVO a letectvu frontu z SVS PVO a letectva frontu.

Vycházíme-li z nové doktríny, kdy se předpokládá dlouhodobé vedení obranné operace, je pak nutné přehodnotit i současný systém.

Provedené součinnostní nácviky, semináře ukazují na následující možné způsoby řešení tohoto problému ve třech základních obdobích:

1. Do rozvinutí vojska PVO frontu.

V tomto období těžiště bojové činnosti spočívá na vojsku PVOS a vyčleněných silách a prostředcích PVO a letectva do pohotovostního systému. Velení je uskutečňováno centralizovaně z ÚVS PVOS, uvědomování o vzdušném nepříteli cestou VS svazku vojska PVOS a přímé uvědomování od nejbližších radiotechnických jednotek vojska PVOS. Navedení stíhacího letectva je zabezpečeno z naváděcích stanovišť vojska PVOS.

Součinnost je nutné uskutečňovat nepřetržitě cestou stálých součinnostních důstojníků PVO frontu a letectva frontu, jednotného systému řízení leteckého provozu, kteří již v současnosti působí na ÚVS PVOS, VS svazků vojska PVOS. K dosažení vysoké efektivity velení a použití aktivních prostředků je zapotřebí zavést automatizovaný systém MASIV (modernizovaný automatický systém integrovaného velení) na všech velitelských stanovištích vojska PVOS, PVO a letectva zasazených do pohotovostního systému, na součinnostních velitelských stanovištích PS OSH a na vyčleněných průzkumných jednotkách a jednotkách REB. Těmito opatřeními by se pak struktura velení v míru vyrovnala požadované struktuře velení PVO za války a splnil by se požadavek hlavního velitele Spo-

jených ozbrojených sil na válčišti k vytvoření stálých míst velení a zabezpečení jejich schopnosti a připravenosti velet při odrazení nenadálého napadení vzdušným nepřítelem.

2. Po rozvinutí vojska PVO frontu.

Po rozvinutí vojsk frontu a převzetí velení SVS PVO a letectva frontu a armád je zapotřebí posílit tato ještě součinnostními skupinami od PVOS. Velení uskutečňovat z SVS PVO a letectva na válčišti cestou ÚVS PVOS a SVS PVO a letectva frontu při vedení protivzdušné operace, přičemž silám a prostředkům frontu velet centralizovaně z SVS PVO a letectva frontu, silám a prostředkům vojska PVOS z ÚVS PVOS. Řešení efektivního využití sil a prostředků uskutečňovat cestou součinnostních skupin na jednotlivých stupních velení podle **jednotného zámýslu a plánu protivzdušné operace** s důrazem na průběžnou obnovu narušeného systému velení. Součinnost je zapotřebí uskutečňovat především využitím systémů automatizovaného velení rozvinutých na SVS PVO a letectva frontu a armád a na ÚVS PVOS a VS svazků vojska PVOS.

3. Po přechodu frontu do protiútoků.

Systém velení se nemění. Přechodem státní hranice vojsky frontu přebírají jednotky vojska PVOS plnou odpovědnost za obranu vzdušného prostoru státu s tím, že v součinnosti s PVO a letectvem frontu brání vojska druhých sledů, popřípadě manévrem svých jednotek překrývají mezery při přesunu vojsk a PVO frontu do hloubky nepřátelského území.

Zkušenosti ze cvičení Dukla-88 potvrdily realnost těchto návrhů. K tomu je však nutná užší spolupráce při plánování společné bojové činnosti. **Základním plánovacím dokumentem je Plán protivzdušné obrany.** Je rozpracován na základě úkolu stanoveného hlavním velitelem Spojených ozbrojených sil na válčišti za řízení velitele PVOS v úzké součinnosti s orgány PVO a letectva frontu a musí vycházet z rozhodnutí velitele frontu.

Možnost nenadálého rozpoutání agrese nepřitelem vyžaduje nutnost vytvoření potřebné struktury velení vojsku PVOS, PVO a stíhacímu letectvu frontu již v současném období. Ta by se v podstatě neměla odlišovat od válečné struktury velení.

Zkušenosti potvrzují, že všechny orgány velení musí být vytvořeny a jejich činnost sladěna již v míru. Pro každý stupeň je nutné přesně vymezit obsah činnosti, dále zkvalitnit technickou vybavenost míst velení a spojovací soustav, neustále je zapotřebí zdokonalovat formy, styl a metody práce velitelů a štábů.